

Lausunto

14.04.2021

Asia: VN/7198/2018 OM

Sotilasoikeudenkäyntilainsäädännön uudistaminen

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sotilasrikoslainsäädännön uudistaminen

Oikeusministeriö on pyytänyt Suomen Tuomariliitto ry:ltä lausuntoa sotilasrikoslainsäädännön uudistamista koskevasta työryhmän mietinnöstä (VN/7198/2018 OM).

Tuomariliitto pitää mietinnössä esitettyjä, keskeisiä uudistuksia perusteltuina. Mietintö ei sisällä sotilasrikoslainkäytön perusteisiin käyvää, laajempaa tarkastelua. Mietinnön keskeisiä ehdotuksia ovat sotilasjäsenten toimikauden pidentäminen kahdesta vuodesta viiteen vuoteen sekä aseista kieltäytyjien rikosasioiden käsitteleminen tavallisessa kokoonpanossa ilman sotilasjäseniä. Lisäksi tavallisessa kokoonpanossa käsiteltäisiin jatkossa luvatonta poissaoloa ja karkaamista koskevat rikosasiat, jotka edustavat määrällisesti enemmistöä sotilaita koskevista rikosasioista.

Sotilasjäsenten toimikauden pidentäminen on perusteltua, koska tuomioistuimen jäsenten riippumattomuudella ja toimikauden pituudella on Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen käytännössä keskeinen merkitys tuomiovallan käyttämisen kannalta. Koska aseistakieltäytyjien rikosasioissa ei ole kysymys varsinaisista sotilasrikoksista, joihin olisi syyllistytty puolustusvoimien palveluksessa tai suoritettaessa asevelvollisuutta, käsittely tavallisessa kokoonpanossa ilman sotilasjäseniä on perusteltavissa periaatteellisista syistä. Luvatonta poissaoloa ja karkaamista koskevien asioiden käsitteleminen tavallisessa kokoonpanossa on pitkälti tarkoituksenmukaisuuskysymys, mutta tältä osin mietinnön perustelut ovat asianmukaiset.

Mietinnössä on myös esitetty niin sanottujen epävarsinaisten sotilasrikosasioiden käsittelemistä kokoonpanossa, johon kuuluvat sotilasjäsenet. Muutos merkitsee sotilasrikosasioiden käsittelyn laajentamista jossakin määrin. Muutosta voitaneen pitää perusteltuna, koska teot on rajattu lain 2

§:ssä henkilöllisesti eikä sotilasoikeudenkäyntiasiana voida käsitellä vakavimpia rikoksia, joista säädetty ankarin rangaistus on yli neljä vuotta vankeutta. Sotilasrikosasiana käsitteleminen ei myöskään ole mahdollista, jos teko on kohdistunut siviilihenkilöön.

Tampereella 14. huhtikuuta 2021

Antti Tapanila

Tuomariliiton puheenjohtaja

Kirvesniemi Laura
Suomen tuomariliitto - Finlands domareförbund ry